

4. Мацелик Т. О. Класифікація суб'єктів адміністративного права / Т. О. Мацелик // *Держава і право* : зб. наук. праць. – 2011. – Вип. 53. – С. 248–253.
5. Савчук С. В. Вина як онтологічна функція людського існування : філософія екзистенціалізму / С. В. Савчук // *Держава і право* : зб. наук. праць. – 2012. – Вип. 64. – С. 26–32.
6. Мелякова Ю. В. Категорії «вина» і «винність» : особливості моральної та правової інтерпретації / Ю. В. Мелякова // *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. – 2011. – № 8. – С. 19–27.
7. Большой юридический словарь. 3-е изд., доп. и перераб. / Под ред. проф. А. Я. Сухарева. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 858 с.
8. Стрельник О. Л. Проблема розмежування юридичної відповідальності на позитивну і негативну як предмет правового дискурсу / О. Л. Стрельник // *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності* : зб. наук. праць. – 2006. – № 3. – С. 10–19.
9. Гребеньков Г. В. Вчення про природу людини в контексті правової антропології / Г. В. Гребеньков // *Часопис Академії адвокатури України*. – 2011. – № 1. – С. 1–7.
10. Фромм Э. Искусство любить / Э. Фромм. Перевод с англ. Л. Чернышевой. – Минск : Полифакт, 1990. – 224 с.
11. Гречкосій Р. Екзистенційно-особистісний зміст філософії Еріха Фромма / Р. Гречкосій // *Філософські обрії*. – 2013. – № 30. – С. 41–49.
12. Савчук С. В. Антропосоціокультурна природа вини / С. В. Савчук // *Науковий вісник Чернівецького університету*. – 2013. – Вип. 714. *Правознавство*. – С. 10–20.
13. Ворона В. А. Контрактualізм і права тварин / В. А. Ворона // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. – 2013. – № 4. – С. 13–15.
14. Кременовская И. В. Пути повышения эффективности мер, применяемых для регулирования численности бродячих животных на территории городов / И. В. Кременовская // *Проблемы теории и практики городского управления (экономико-правовой аспект) : материалы IX Междунар. науч.-практ. конф. / [НАН Украины. Ин-т экономико-правовых исследований ; Редкол. : Богачев С. В. (отв. ред.) и др.]*. – Донецк : Ноулидж, 2013. – С. 99–102.

УДК 340.15:342.41 (477)

МАРК ТУЛІЙ ЦИЦЕРОН: ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ПОГЛЯДІВ НА ПРАВО ТА ЗАКОН

Меленко С.Г.,
д.ю.н., доцент, завідувач кафедри європейського права та порівняльного правознавства
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

У статті на основі аналітичного дослідження філософсько-правового доробку Марка Тулія Цицерона зроблено спробу об'єктивно-логічної диференціації таких категорій державно-правового порядку, як право, природний закон, позитивний закон. Сформульовано гіпотезу щодо хибності сприйняття постаті Цицерона в якості компілятора чужих ідей. Викладено факт формулювання філософом власних думок новітнього характеру, які було синтезовано, не в останню чергу, й на основі філософсько-світоглядних припущень мислителів давньогрецького періоду. Вказується на фактор існування феномену наступності між давньогрецьким та римським філософсько-правовим світосприйняттям.

Ключові слова: філософсько-правові погляди Цицерона, право, природний закон, позитивний закон, мораль, етика, релігія, справедливість.

Melenko S.G. / *MARCUS TULLIUS CICERO: PHENOMENOLOGY OF VIEWS ON LAW AND LEGAL ORDER* / Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича, Украина

В статье на основе аналитического исследования философско-правового наследия Марка Туллия Цицерона предпринята попытка объективно-логической дифференциации таких категорий государственно-правового порядка, как право, естественный закон, позитивный закон. Сформулирована гипотеза о ложности восприятия фигуры Цицерона в качестве компилятора чужих идей. Изложен факт формулировки философем собственными мыслями нового характера, которые были синтезированы, не в последнюю очередь, и на основе философско-мировоззренческих предположений мыслителей древнегреческого периода. Указывается на фактор существования феномена преемственности между древнегреческим и римским философско-правовым мировосприятием.

Ключевые слова: философско-правовые взгляды Цицерона, право, естественный закон, положительный закон, мораль, этика, религия, справедливость.

Melenko S.G. / *MARCUS TULLIUS CICERO: THE PHENOMENOLOGY OF VIEWS ON LAW* / The Yuriy Fedkovych National University of Chernivtsi, Ukraine

The article under discussion presents an attempt of logically-objective differentiation of such notions as state and legal order, law, natural law, positive law (on the basis of philosophical and law contribution of Marcus Tullius Cicero). The article deals with the issue of falsity of Cicero's perception as a compiler of other's ideas. Besides, the author of the article ascertains the idea of the philosopher's stating his own novel thoughts, the latter being synthesized on the basis of the philosopher's ideological assumptions of the Ancient Greek period. Reported that the thinker formulated a new vision of the relationship between law and issues of law. Yes philosopher singled out as being the fundamental position of the phenomenon of natural law. But along with it gave the definition of a term such as natural law and positive law. It has been assumed in the article, that the phenomenon, presented by the Roman philosopher in his own philosophical and law scientific works as "the Law of Nature", may be perceived from the axiological point of view as "the Divine Law". The latter's ontological fundamentals had been worked out within Judaism, and later compiled into Christianity. The author of the article under discussion points at the existence of the phenomenon of consequency between the Ancient Greek and Roman philosophic-law ideology.

Key words: Cicero's philosophical and law views, law, Natural Law, Positive Law, ethics, Religion, justice.

Постановка проблеми. Необхідність проведення глибинних державно-правових трансформацій у нашій державі є об'єктивно-актуальною вимогою сьогодення. Визначення та проведення цілого комплексу необхідних заходів з реформування переважної частини сфер суспільного життя неможливо уявити без широкомасштабного використання, насамперед, інструментарію нормативно-

правового характеру. У свою чергу, внесення необхідних змін до нормативно-правового масиву, на нашу думку, недоцільно, та й неможливо проводити без глибокого ґносеологічного аналізу існуючого в цій сфері досвіду, набутого в процесах нормотворчої діяльності як у сучасних державах, так і в утвореннях державного типу, які існували на різних етапах історичного розвитку людства. У процесі

дослідження, на нашу думку, слід особливу увагу звернути на той факт, що саме державно-правові ідеї давньогрецьких мудреців згодом проявлялись у форматі філософсько-правових ідей римських мислителів та виступили в якості основ формування сучасного європейського державно-правового феномену. Безпосереднім прикладом трансформації давньогрецьких філософсько-правових ідей у сфері філософії римського періоду може слугувати творча спадщина Марка Тулія Цицерона, безпосереднє дослідження якої надасть можливість аналізу факторів трансформації давньогрецької філософсько-правової ідеології у площині римського прагматизму, що, у свою чергу, й надало давньогрецькій філософії права об'єктивно-якісних ознак одного з основних світоглядних джерел європейського права.

Ступінь наукової розробки проблеми. Завдяки неординарності та прагматизму, творчість Цицерона завжди викликала неабиякий інтерес серед дослідників державно-правової проблематики, переважна більшість яких тією чи іншою мірою використовували філософсько-правові ідеї мислителя в процесі проведення власних науково-теоретичних та науково-практичних розвідок. Саме тому, зважаючи на той фактор, що кількість таких вчених є досить значною, а їх перерахування та вказівка на належний таким мислителем науковий доробок у цій сфері може зайняти не одну сторінку тексту, на наш погляд, більш раціональним буде проаналізувати належні їм ідеї в процесі безпосередньої роботи над змістом цієї статті.

Метою статті є системне аналітичне дослідження філософсько-правових поглядів Марка Тулія Цицерона на феномени права та закону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особистістю, яка стояла біля витоків формування та розвитку рис неповторності римської філософії та її трансформації у правову площину, є насамперед Марк Тулій Цицерон (106–43 рр. до н. е.), зіставлення змісту праць якого з ідеями, що були сформульовані грецькими корифеями, приводило дослідників творчості мислителя до висновку щодо суто наступності та еkleктичності його філософії [4, с. 6; 5, с. 161]. Але на противагу цьому твердженню в науковому середовищі було також сформульовано діаметрально протилежну гіпотезу про те, що Цицерон виступив родоначальником нової, специфічної римської філософії з її орієнтацією на практичність та раціоналізм, та про те, що народи Заходу лише завдяки їй змогли згодом сприйняти грецьку філософію [2, с. 315-316]. На наш погляд, найбільш раціональне підґрунтя має саме друга гіпотеза, адже про Цицерона не можна сказати, що він був вульгарним компілятором, тому що неодноразові спроби поділу належних його перу текстів на шматки – буквальні переклади творчості того чи іншого грецького автора, спроби «відродження» таким чином гіпотетичних «першоджерельних» грецьких трактатів здебільшого виявлялися абсолютно непереконливими. Чужі думки та навіть дослівні запозичення були повністю та досить вдало інтегровані Цицероном у контекст власних наукових праць [1, с. 793].

Філософсько-правові погляди Марка Тулія Цицерона містяться в текстах більшості творів, котрі належать його перу, але найбільш яскраво виражені вони набули у змісті діалогів «Про державу» та «Про закони».

Етичне вчення Цицерона цілковито ґрунтувалося на вимозі досягнення гармонії з природою, досягнення загально-соціального блага завдяки наданню пріоритетності загальнодержавній проблематиці, в чому проявляється стоїцична сутність його поглядів. Філософ зауважував, що людині, як і божеству, притаманні одні й ті ж чесноти, яких позбавлена вся решта істот, і ці чесноти є нічим іншим, як природою, що досягла досконалості та піднесена до свого найвищого ступеня. Звідси випливає висновок про те, що людина за своїм природним еством є найбільш наближеною до Бога істотою у зіставленні з іншими іс-

нующими живими організмами (Про закони. I, ІХ, 25). У цьому разі Цицерон фактично ототожнював досконалу, доведену до найвищого ступеня природу та Бога. Тобто природні чесноти найвищого гатунку, притаманні людській натурі, є божественними, а тому лише людина є найвищим творінням Божим, адже лише їй притаманна ідеалістична природа Творця. Водночас сама природа вміщує у власній структурі найвищий розум, який, зміцнюючись у свідомості людини, вдосконалюється та отримує власний вияв у законі, сенс якого полягає в тому, що він велить чинити правильно, а коїти злочин забороняє (Про закони. I, VI, 18). На наш погляд, мислитель указував на те, що незмінний вічний закон закладений у свідомості людини як подоби Господньої на генетичному, підсвідомому рівні. Адже жити у згоді з природою – значить перебувати у гармонії з Богом, що, як зазначав філософ, є найвищим благом, а тому слід бути помірним та чесним. Водночас природа хоче, щоб ми жили мовби за законом чесноти (Про закони. I, XXI, 56), тобто мета людського буття – це існування у гармонії з природою, з дотриманням норм природного права, яке закладене у свідомості кожного окремо взятого індивіда. Саме тому мислитель фактично проголошував примат права природного, а також природного закону, який є проявом найвищого, божественного розуму, вдосконаленого завдяки людській свідомості та розумовій діяльності. Саме тому вічний найвищий розум знаходить власний прояв у сфері природного права, вдосконалюється силою людської думки та перетворюється на природний закон, що виступає рушійною та спрямовуючою силою буття соціуму, сповненого чеснотами. Сама ж людина, як зазначав мислитель, народжується, щоб споглядати світ, розмірковувати та діяти відповідно до цього. Вона жодним чином не досконала, вона – лише частина досконалого (Про природу богів. II, XIV, 37). Тобто людина хоча і є найвищим творінням Господнім, за власною суб'єктивною природою є недосконалою, виступає лише в якості складової частини досконалого. Можна припустити, що в цьому разі мислитель прагнув зробити наголос на соціальної складовій людської природи, вказуючи на те, що індивідові для самореалізації конче необхідною є соціальна організація від найпростіших видів її прояву до більш складних, ієрархічно структурованих утворень. Але людина зокрема та й соціум узагалі для власної життєдіяльності потребує значної кількості необхідних ресурсів, починаючи від потреб вживання їжі й до отримання та використання сировинних матеріалів, а зазначена ресурсна база міститься лише у навколишньому середовищі, тобто у природі. Звідси напрошується висновок про те, що ані окремих індивідів, ані людство в цілому не є досконалими самодостатніми категоріями. І лише у гармонії з природою, а значить, і з Творцем виявляється сутність людського буття, яке завдяки природно-правовим механізмам регулювання співіснування людини та соціуму, а також соціуму та природи наповнюється чеснотами, які і є виявом досконалості природи.

Але що ж мав на увазі Цицерон, ведучи мову стосовно чеснот? Так само, як і Платон, Цицерон визначав чотири окремих види чеснот: мудрість (*prudencia*), мужність (*fortitudo*), стриманість (*moderatio*) та справедливість (*justitia*). Але до визначення справедливості, на відміну від Платона та Аристотеля, Цицерон долучав не лише ознаку поділу за правилом «кожному – своє», як у Платона, чи ознаку рівного начала, як у Аристотеля, а також і здатність спілкування, комунікативності [3, с. 54].

Досить цікавим, на наш погляд, є логічне розуміння Цицероном терміна «закон». Фактично мислитель указував на те, що існує два варіанти розуміння зазначеної юридичної категорії. Зокрема, він писав, що «закон» є універсальною, найвищою категорією у сфері його природності, якому притаманні такі загальнолюдські ціннісні критерії, як справедливість та вибір (мається на увазі віль-

не волевиявлення в процесі вибору індивідом власної моделі поведінки). Саме тому, на думку філософа, феномен виникнення права слід виводити з поняття закону, тому що закон є силою природи (Про закони. I, VI, 18). Із логічного змісту основного наповнення наведеного висловлювання Цицерона можна сформулювати припущення про те, що мислитель вважав закон первинною, вихідною категорією, основою виникнення права, що, на перший погляд, дещо суперечить загальноприйнятим уявленням учених-юристів про первинність права, а не закону. Отож сформульована нами гіпотеза також не є хибною, адже в даному разі Цицерон визначав примат природного, а не писаного, позитивного закону, тому що «закон є силою природи» (Про закони. I, VI, 18), але він водночас є також «розумом та свідомістю мудрої людини, є мірилом права та безправ'я» (Про закони. I, VI, 18). Але, виходячи з тогочасних суспільно-цивілізаційних реалій, мислитель зазначав, що оскільки мова народу ґрунтується на його уявленнях, то доводиться говорити так, як говорить народ, і називати законом ті положення, які у писаному вигляді визначають те, що вважають за потрібне: або заохочуючи, або забороняючи (Про закони. I, VI, 18). На підставі зазначеного можна зробити припущення про те, що в понятті закону Цицерон вкладав двоякий зміст: зокрема, найвищий природний прояв справедливості він називав не правом, а законом, саме тому право, на його переконання, походить із цього найвищого закону, який (будучи спільним для всіх віків) виник раніше, ніж будь-який писаний закон, точніше, раніше, ніж будь-яка держава взагалі була заснована (Про закони. I, VI, 18). Можна сформулювати гіпотезу, що Цицерон на інтуїтивному рівні припускав факт існування первинного, всеохоплюючого природного закону. Але, як відомо, закон виступає в якості категорії синтетичної, тобто створеної. Саме тому виникає логічне запитання: а хто тоді виступає у ролі автора всеохоплюючого природного закону, який став, за Цицероном, джерелом формування права? Відповідь у цьому разі напрошується лише одна – творцем природного закону міг бути лише Бог, Творець Всесвіту, і саме тому можна зробити логічне припущення з приводу того, що категорії «природний закон» та «Закон Божий» є ідентичними феноменами. Тобто вже у першому столітті до нашої ери у науковій, філософсько-правовій сфері розпочинається формування завдяки, на нашу думку, безпосередньому, або ж опосередкованому впливу іудаїзму світоглядних категорій, які згодом стали основою християнської моралі зокрема та релігії загалом. Тобто Цицерон, формулюючи власні філософсько-правові та світоглядні сентенції, засновані не лише на притаманних йому інтуїтивних відчуттях, але й, у першу чергу, на філософсько-правових поглядах давньогрецьких мислителів, описав такі світоглядні категорії, які згодом склали основу для формування як світоглядних феноменів, так і морально-етичних констант, притаманних християнській релігії.

Інакше кажучи, мислитель проводив чітку розділову межу між поняттям закону природного (Закону Божого) та закону писаного, стверджуючи, що право походить із закону природного, а вже писаний, позитивний закон – із права природного. Тобто, на нашу думку, мислитель запропонував запровадження потрібної структури феномену найвищої справедливості, в основі якої був природний закон, який, у свою чергу, слугував джерелом природного права, яке слугувало основою формування писаного закону. Графічно це співвідношення можна зобразити таким чином: природний закон → природне право → писаний (позитивний) закон. Та навіть більше: коли Цицерон звертався до зазначеної проблематики, його твердження набували ознак категоричності: зокрема, він зауважував, що якщо право не буде коринитися в природі, то всі чесноти будуть знищені. Адже де зможуть існувати шляхетність, любов до Вітчизни, почуття обов'язку, бажання служити ближньому або виявити йому свою вдячність? Адже це все

народжується від того, що ми за своєю природою схильні любити людей. А це і є основою права (Про закони. I, XV, 43). Та мислитель на цьому не зупинявся і спробував змоделювати ситуацію, в якій право не ґрунтувалося б на природному законі, зазначаючи, зокрема, що якби права встановлювалися велінням народів, рішенням верховників, вироками суддів і ці права могли б одержати схвалення голосуванням або рішенням натовпу, тоді існувало б право грабувати, право чинити перелюб, право подавати сфальшовані заповіді (Про закони. I, XVI, 43). Саме тому можемо відрізнити добрий закон від нерозумного лише на основі мірила, наданого природою. Керуючись природою, відмежовують не лише право від безправ'я, але взагалі все чесне від усього ганебного. Бо відтоді, як звичайна здатність сприймати ознайомила нас із предметами та закарбувала їх у нашому розумі (мається на увазі природний закон), чесне відносять до чесноти, а до вад – ганебне (Про закони. I, XVI, 44). Цицерон фактично констатував неможливість встановлення права ані авторитарним, ані демократичним шляхом, зайвий раз зауважуючи, що право дане нам природою, походить із природного закону, а вже писаний закон, у свою чергу, може встановлюватися соціумом завдяки різноманітним проявам владної волі його найвищої управлінської організації. Але й серед надзвичайно великого та вельми різноманітного спектру писаного (позитивного) законодавства завдяки природно-правовим принципам та ціннісним уявленням, що закладені у свідомості індивіда, він може поділити весь нормативно-правовий масив, класифікувавши його за ознаками відповідності природно-правовим принципам (добрий закон) та невідповідності їм (нерозумний закон).

Продовжуючи аналіз писаного закону, мислитель чітко відмежовував зазначену категорію від понять природного закону та природного права, наголошуючи на факті його недосконалості. Цицерон, зокрема, зазначав, що якби можна було описати закони всіх народів, то спостерігався б факт не лише надзвичайної різноманітності, але й факт існування найгостріших протиріч: зокрема, явища, що шануються в соціальному середовищі одного етносу, іншим народом піддаються зневазі. І наявність такого факту можна простежити не лише у різних народів, але навіть в одному і тому ж місті у різні історично-хронологічні періоди розвитку (Про державу. III, X, 17). Водночас основоположні чесноти, закладені у змісті природного закону та права, не підвладні факторам мінливості, тому що їх ідентифікуючою особливістю виступає ознака константності, незмінної постійності. Саме тому якби сама природа встановлювала для соціуму одні й ті ж писані закони, все людство у різні часові періоди користувалося б одним і тим самим нормативно-правовим матеріалом (Про державу. III, XI, 18). Отже мислитель, на наш погляд, іще раз робить наголос на факті недосконалості права позитивного, а також на приматі природного закону та права.

Висновки. У підсумку зазначимо, що Цицерон, обґрунтовуючи примат природного закону та права над нормативно-правовим матеріалом позитивістського характеру, вказував на те, що природа створила людей для того, щоб вони розділяли між собою всю сукупність прав і користувалися ними спільно. Адже тим, кому природа дарувала розум, вона презентувала і здоровий глузд. Звідси випливає, що вона їм дарувала і закон, який безпосередньо і є здоровим глуздом як у веліннях, так і в заборонах. Тому якщо вона дарувала їм закони, то дарувала й право. Розум же був даний усім, значить, і право було дане всім (Про закони. I, XII, 33). Отже, на основі висловлених мислителем ідей можна прийти до думки, що Цицерон був не лише палким прихильником природно-правової концепції, але й, якісно збагативши її обґрунтування, прийшов до несподіваного висновку про те, що й сам фактор існування закону позитивного повністю перебуває у площині природного права. Тобто філософ фактично отожднював поняття

природного права та позитивного закону і навіть більше: він увів новий юридико-філософський термін – природний закон. Власні переконання він обґрунтував тим, що найбезглуздіше думати, що все зазначене в постановах та законах народів справедливе, особливо якщо ті закони видані тиранами. Саме тому існує лише одне право, що зв'язує людську спільноту і встановлене одним законом, який є справжньою підставою для того, щоб наказувати і забороняти, а хто не знає закону, той – людина несправед-

лива (Про закони. I, XV, 42). Саме тому, на думку мислителя, фактором триєдності, взаємопов'язаності природного закону, природного права та позитивного закону виступає те, що закон є рішенням, що відрізняє справедливе від несправедливого і виражене у відповідності з найдавнішим першопочатком усього сутнього – природою, з якою узгоджуються людські закони, що нерозумних людей карають стратою і захищають та оберігають чесних (Про закони. II, V, 13).

ЛІТЕРАТУРА

1. Античная философия : энциклопедический словарь. – М. : Прогресс-Традиция, 2008. – 896 с.
2. Буасье Г. Цицерон и его друзья / Г. Буасье. – М. : Изд. кн. магазина К. Н. Николаева, 1914. – 379 с.
3. Коркунов Н. М. История философии права / Н. М. Коркунов. – М. : КРАСАНД, 2011. – 440 с.
4. Майоров Г. Г. Цицерон как философ // Марк Туллий Цицерон. Философские трактаты / Г. Г. Майоров. – М. : Наука, 1985. – 382 с.
5. Форлендер К. История философии. Средние века / Карл Форлендер; пер. с нем. – М. : Книжный дом «Либроком», 2011. – 280 с.

УДК 316.776

СУЧАСНІ ФОРМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ПОШИРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ

Шишко В.В.,
к.ю.н., доцент

Львівський державний університет внутрішніх справ

Саміло А.В.,
старший викладач

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Максимів О.П.,
ад'юнк

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

У статті проведений аналіз сучасних форм та тенденцій поширення міжнародного тероризму з метою виявлення існуючих проблем щодо цього питання та надання теоретичних рекомендацій щодо їх усунення. В якості досліджуваного періоду було обрано перший квартал 2015 р., що дозволив простежити, які країни перебувають у зоні небезпеки терористичного впливу на сьогоднішній день.

Ключові слова: міжнародний тероризм, терористичні організації, тенденції тероризму, аналіз терористичних актів.

Саміло А.В., Шишко В.В., Максимів О.П. / СОВРЕМЕННЫЕ ФОРМЫ И ТЕНДЕНЦИИ РАСПРОСТРАНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО ТЕРРОРИЗМА / Львовский государственный университет внутренних дел, Львовский государственный университет безопасности жизнедеятельности, Украина

В статье проведен анализ современных форм и тенденций распространения международного терроризма с целью выявления существующих проблем в данной сфере и предоставления теоретических рекомендаций по их устранению. За исследуемый период был избран первый квартал 2015, который позволил проследить, какие страны находятся в зоне опасности террористического воздействия на сегодняшний день.

Ключевые слова: международный терроризм, террористические организации, тенденции терроризма, анализ террористических актов.

Samilo A.V., Shishko V.V., Maksymiv O.P. / MODERN FORMS AND TRENDS OF INTERNATIONAL TERRORISM / Lviv State University of Internal Affairs, Lviv State University of Life Safety, Ukraine

The paper analyzed the contemporary forms and trends of international terrorism in order to identify existing problems in this sphere and theoretical recommendations to address them. During the study period was chosen first quarter of 2015, which allowed the country to follow that are endangered terrorist influence today.

Separately, pay attention on widespread Islamist ideology of terrorist organizations in early 2015 proved the need to consider the causes of terrorist organizations not only in one direction (for example – ideological), but such as socio-cultural, political and economic problems of the country, only under conditions consideration of which will qualitatively understand the reasons for the formation of these organizations and take appropriate action to prevent their formation in the future.

Scientific results obtained allowed to determine that further development of counter-terrorism must be conducted in order to reduce its basic forms used today – religious and revolutionary. This was proposed theoretical recommendations in the longer term should reduce the projected level of terrorist activity, activation of the media, to improve the economic situation of the state and the moral development of people in order to build qualitatively new foundations which have ensured proper life and respect for the natural rights of any religion.

As a result of statistical analysis were obtained results showing an unprecedented intensification of terrorist movement in some countries. Therefore, attention was drawn to the need for the intervention of international organizations to address exacerbations, which are currently taking place in Nigeria, Ukraine, Afghanistan, Egypt, the Philippines and Yemen.

Key words: international terrorism, terrorist organizations and terrorist trends, analysis of terrorist acts.

Тероризм як засіб досягнення цілей злочинним шляхом набуває все більшого поширення у світовій спільноті протягом останніх років. Свідченням цього можуть стати події в Україні, Нігерії, Ємені та низці інших країн, в яких рівень терористичної діяльності досягнув небувалих роз-

мірів, що супроводжується не лише пагубним локальним впливом безпосередньо на країну та її жителів, а й становить загрозу усій світовій спільноті.

Стрімкий розвиток науково-технічного прогресу, який повинен би позитивно вплинути на рівень терористичної